

การพัฒนากระบวนการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ

นายสมคิด พรมจัญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-353-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018320 i 1031443x

THE DEVELOPMENT OF A SELF-EVALUATION SYSTEM FOR NON-FORMAL EDUCATION
CO-ORDINATION CENTERS AT THE DISTRICT LEVEL

Mr. SOMKID PROMJOUY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Educational Measurement and Evaluation Program

Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-353-2

สมคิด พรหมจ้อย : การพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษา
นอกโรงเรียนระดับอำเภอ (THE DEVELOPMENT OF A SELF-EVALUATION SYSTEM FOR
NON-FORMAL EDUCATION CO-ORDINATION CENTERS AT THE DISTRICT LEVEL)
อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 368 หน้า
ISBN 974-581-353-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการ
ศึกษาออกโรงเรียนระดับอำเภอ และเพื่อประเมินผลการใช้ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสาน
งานการศึกษาออกโรงเรียนระดับอำเภอ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษาออกโรงเรียน ระดับอำเภอที่
พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบของความสำคัญของการประเมินตนเอง การบรรยายงาน เกณฑ์ในการ
ประเมินจำแนกตามภารกิจ การดำเนินการประเมิน และการนำผลการประเมินตนเองไปใช้

2. การประเมินผลการใช้ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษาออก
โรงเรียนระดับอำเภอ พบว่า ระบบการประเมินตนเองนี้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง ง่ายต่อการหา
ความเข้าใจ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก ผลการประเมินตนเองเป็นที่ยอมรับของผู้
บริหาร เพื่อนร่วมงานและผู้ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองมีความพึงพอใจระบบการประเมินตนเอง
ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินการเรียนรู้ พบว่า ผู้ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองมีความรู้ด้าน
การประเมินตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจหลังการ
ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเอง เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 15 ของผลการปฏิบัติงานก่อนการทดลองใช้
ระบบการประเมินตนเอง

ภาควิชา ..... ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ..... การวัดและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... ณ. ณ. ณ.

B940992 : MAJOR MEASUREMENT AND EVALUATION EDUCATION

KEY WORD : SELF-EVALUATION SYSTEM/NON-FORMAL EDUCATION CO-ORDINATION CENTERS

SOMKID PROMJOUY : THE DEVELOPMENT OF A SELF-EVALUATION SYSTEM FOR NON-FORMAL EDUCATION CO-ORDINATION CENTERS AT THE DISTRICT LEVEL.

THESIS ADVISOR : PROF. SOMWUNG PITIYANUWAT, Ph.D., KASAMA VARAVARN, Ph.D. 368 PP. ISBN 974-581-353-2

The purposes of this research were to develop a self-evaluation system for non-formal education co-ordination centers at the district level and to evaluate the effectiveness of implementation of the self-evaluation system.

The findings were the followings:

1. The self-evaluation system consisted of five basic components: the importance of self-evaluation, the job description, the evaluative criteria, the procedures of self-evaluation, and the utilization of results from self-evaluation.

2. The evaluation of the self-evaluation system implementation was found that the developed system was practical, easy to understand and useful at high level. The results of the self-evaluation were accepted by administrators and staff numbers, and the samples of this study were satisfied with the system at the highest level. The result of learning evaluation was found that, as compared the pre-test with the post-test, the knowledge of self-evaluation was increased at the statistically significant level of .05 and the job performance was increased more than 15 percents.

ภาควิชา ..... ศึกษาศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... การวัดและประเมินผลการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ๙๙๙ ๐๖ ๑๕ ๓๗

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษา-
นอกโรงเรียนระดับอำเภอ
โดย : นายสมคิด พรมจรรย์
สาขาวิชา : การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

ดร. อภิชาติ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. สุวัชร
..... ประธานกรรมการ
(ดร.สุวัชร ศิลปอนันต์)

ดร. สมหวัง
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

ดร. อุ่นตา
..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์อุ่นตา นพคุณ)

ดร. เขาวดี
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เขาวดี วิบูลย์ศรี)

ดร. ศิริชัย
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ดร.กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทั้งร่างกายและแรงใจแก่ผู้วิจัย อย่างเต็มที่ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณแต่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน ไว้ด้วยความรู้สึกที่ซาบซึ้งต่อความกรุณาของท่านอย่างยิ่ง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.ทองอยู่ แก้วไพโรช ดร.ปรียานุช จริยวิทยานนท์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้ประสานงานอำเภอ และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่กรุณาให้การสนับสนุน ความร่วมมือและความช่วยเหลือจนกระทั่ง การดำเนินการวิจัยสำเร็จได้ด้วยความสะดวกเรียบร้อย

เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบพระคุณ "คุณพ่อ-คุณแม่" ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนและกระตุ้นเตือนให้เกิดความมานะพยายาม จนลูกได้พบกับความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังทุกประการ

สมคิด พรมจัญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ม
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
ความไม่สมบูรณ์ในการวิจัย.....	9
คำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	14
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับอำเภอ.....	14
ตอนที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประเมินตนเอง...	43
ตอนที่ 3 เทคนิคในการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
ตอนที่ 1 การพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ.....	92
ขั้นตอนการดำเนินการ.....	92
การตรวจสอบความตรงเชิงสอดคล้องของเกณฑ์ในการประเมิน.....	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การประเมินผลการใช้ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงาน งานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ.....	97
การดำเนินการทดลองระบบการประเมินตนเอง.....	97
ขั้นตอนการดำเนินการ.....	98
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ.....	105
ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้ระบบการประเมินตนเองสำหรับ ศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ.....	156
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	174
ผลการวิจัย.....	175
อภิปรายผล.....	188
ข้อเสนอแนะ.....	195
บรรณานุกรม.....	199
ภาคผนวก.....	210
ประวัติผู้เขียน.....	368

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้เชี่ยวชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน.....	86
2	ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการวางแผนงานและโครงการในมิติปัจจัยเบื้องต้น.....	112
3	ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการวางแผนงานและโครงการในมิติการปฏิบัติ.....	114
4	ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการวางแผนงานและโครงการในมิติผลผลิต.....	116
5	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการบริการทางวิชาการและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในมิติปัจจัยเบื้องต้น.....	118
6	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการบริการทางวิชาการ และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในมิติการปฏิบัติ.....	121
7	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการบริการทางวิชาการและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในมิติผลผลิต	123
8	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลในมิติปัจจัยเบื้องต้น.....	126
9	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลในมิติการปฏิบัติ.....	128
10	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลในมิติผลผลิต.....	131
11	ค่ามัธยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการประสานงานในมิติปัจจัยเบื้องต้น.....	133

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	คำมัชยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการ ประสานงานในนิติการปฏิบัติ.....	135
13	คำมัชยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการ ประสานงานในนิติผลผลิต.....	139
14	คำมัชยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการ บริหารทั่วไปในนิติปัจจัยเบื้องต้น.....	141
15	คำมัชยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการ บริหารทั่วไปในนิติการปฏิบัติ.....	144
16	คำมัชยฐานและพิสัย ระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านการ บริหารทั่วไปในนิติผลผลิต.....	147
17	ความเห็นของผู้ประสานงานอำเภอเกี่ยวกับระบบการประเมินตนเอง ก่อน และหลังการทดลองใช้ระบบการประเมินตนเอง.....	164
18	ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ เรื่องการประเมินตนเอง ก่อนและ หลังการทดลองใช้ระบบการประเมินตนเอง.....	167
19	จำนวนข้อและร้อยละของผลการประเมินที่ผ่านเกณฑ์การประเมินภารกิจแต่ แต่ละด้านของศูนย์ประสานงานอำเภอ ก่อนและหลังการทดลองใช้ระบบการ ประเมินตนเอง.....	168

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับอำเภอ.....	18
2	ส่วนประกอบขององค์การตามแนวคิดของ คลัสเตอร์และคิง.....	44
3	องค์ประกอบสำคัญในการควบคุมองค์การ.....	45
4	วงจรการควบคุมองค์การ.....	46
5	ความสัมพันธ์ของประเภทการตัดสินใจและประเภทของการประเมิน ตามรูปแบบของสต๊อฟเฟิลบีม.....	70
6	ขอบข่ายมโนทัศน์ของเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา.....	80
7	ความสัมพันธ์ของกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา.....	82
8	รูปแบบกระบวนการประเมินเพื่อการตัดสินใจ.....	88
9	ลำดับขั้นของการดำเนินการพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับ ศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ.....	91
10	วงจรการบริหารงานของศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับ อำเภอ.....	107
11	ประเมินตนเองเพื่ออะไร	108
12	ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับอำเภอ.....	152
13	สรุปเกณฑ์ประเมินภารกิจด้านต่าง ๆ ของศูนย์ประสานงานอำเภอ.....	180